

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE PRO INKLUZI

SHRNUTÍ POLITIKY

Kontext politiky

Dokumenty evropské politiky [Závěry Rady k přístupné informační společnosti](#) a [Digitální agenda pro Evropu](#) zdůrazňují důležitou roli informační a komunikační technologie (ICT) ve všech oblastech života, včetně vzdělávání, zaměstnání a kulturního a společenského prostředí. Digitální gramotnost musí být považována za klíčovou kompetenci pro sociální inkluzi na osobní úrovni a klíčovým facilitátorem „na cestě k otevřené, zelené a konkurenceschopné znalostní společnosti“ na evropské úrovni ([Rada Evropské unie](#), 2009, str. 6).

Nicméně Sdělení Komise z roku 2013 o *Otevření systémů vzdělávání* argumentuje, že: *Vzdělávání v EU nedrží krok s digitální společností a ekonomikou... Digitální technologie jsou plně začleněny do různých způsobů vzájemného působení mezi lidmi, do jejich spolupráce a obchodování; nejsou však plně využívány ve vzdělávacích systémech a systémech odborné přípravy po celé Evropě* ([Evropská Komise](#), 2013, str. 2).

Sdělení také říká, že: *Větší využití nových technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů nejen zlepší přístup ke vzdělání, ale může také přispět ke snížení nákladů, které nesou vzdělávací instituce a studenti, a to zejména ve znevýhodněných skupinách. Tento pozitivní dopad na rovnost ve vzdělávání nicméně vyžaduje trvalé investice do vzdělávacích infrastruktur a lidských zdrojů* ([Evropská Komise](#), 2013, str. 3).

Cíl rozšiřování přístupu ke vzdělávání prostřednictvím nové technologie je v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením, která uznává: ... *význam přístupu ke fyzickému, sociálnímu, hospodářskému a kulturnímu prostředí, přístupu ke zdravotní péči a vzdělání a k informacím a komunikaci, aby osoby se zdravotním postižením mohly plně užívat všechna lidská práva a základní svobody* ([Organizace spojených národů](#), 2006, Preambule, v).

Závěry projektu

Závěry projektu Informační a komunikační technologie pro inkluzi (ICT4I) navrhují, aby byli všichni tvůrci politik a odborníci na politiku motivováni ke změně svého myšlení a následně svých způsobů práce, aby byly odstraněny bariéry a všem žákům

bylo umožněno těžit ze vzdělávacích příležitostí, které mohou ICT nabízet volně dostupné, nenákladné a přístupné.

Projekt ICT4I stanovil pět **zásadních oblastí politiky**, na které je potřeba se zaměřit:

- **Překlenutí digitální propasti** za účelem toho, aby mohli všichni žáci těžit z ICT jakožto nástroje pro své učení.
- Zajištění, aby **ICT4I byl chápán jako mezisektorální záležitost** a byl zvažován a viděn ve všech relevantních oblastech politiky.
- Zajištění dostupnosti a přijetí **komplexních a integrovaných způsobů vzdělávání učitelů v ICT4I** jakožto zásadního „předpokladu“ pro jakoukoliv iniciativu v rámci ICT4I.
- Podpora **implementace závěrů souvisejících s projektem ICT4I** ve školní praxi.
- Zpřístupnění **smysluplných dat** – jak kvalitativních, tak kvantitativních – k monitorování a sdělování politiky a praxe v ICT4I.

Celkové závěry projektu ICT4I uvádějí **potenciální páky**, které by se měly využít v dalších pokusech o řešení digitální exkluze ve vzdělávání:

1. **Veřejné zakázky na nákup** ICT hardwaru, softwaru a digitálních výukových materiálů, které zahrnují přístupnost jakožto kritérium (na národní, regionální a organizační úrovni).
2. Volně dostupný **program školení všech zúčastněných stran** v ekosystému ICT4I, včetně rodičů, učitelů, vedoucích škol, personálu na podporu ICT, webových administrátorů a odborníků v oblasti IT a médií.
3. **Politiky a akční plány na úrovni škol** pro ICT4I, které splňují politiky na národní úrovni a jsou efektivně monitorovány, aby byla sdělena širší implementace ICT4I.
4. **Podpora vedení škol** v rozvoji jejich chápání, pozitivních přístupů a jejich vize v rámci projektu ICT4I.

Projekt ICT4I závěrem uvádí, že efektivní využití ICT na podporu učení v inkluzivním vzdělávání zjednodušuje dobré učení pro všechny žáky. Nicméně ICT4I vyžaduje novou pedagogiku, která využívá ICT k tomu, aby se mohli všichni žáci rozhodovat ohledně výukových přístupů, které jsou pro ně nejefektivnější. Tato nová pedagogika by umožnila: „Otevřené technologie všem jedincům umožňují, aby se učili kdekoli a kdykoli, prostřednictvím jakéhokoli zařízení a s pomocí kohokoli“ ([Evropská Komise](#), 2013, str. 3).

Doporučení

Nově vznikající technologie představují jasné výzvy, ale také obrovské příležitosti pro tvůrce politik za účelem rozšíření přístupu a zapojení. Projekt ICT4I uvádí čtyři hlavní doporučení.

Politiky pro ICT pro inkluzi by měly zajišťovat, aby:

1. *Všichni žáci byli schopni efektivně využívat ICT ve svém vzdělávání v inkluzivním prostředí.* To znamená, že:

- ICT se využívá jako nástroj pro podporu zapojení prostřednictvím personalizovaných výukových přístupů pro žáky se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivních prostředích;
- zkušenosti žáků s obecnou a specifickou dostupností ICT ve škole, doma a při přechodu do jiných vzdělávacích sektorů jsou bezproblémové, bez jakýchkoliv mezer nebo odlišných úrovní poskytování.

2. *Všichni učitelé by měli být schopni efektivně využívat ICT pro podporu vzdělávání v inkluzivním prostředí.* To znamená, že:

- bariéry učitelů v přístupu k využívání technologie a/nebo inkluzivního vzdělávání jsou rozpoznány a řešeny pomocí vhodného profesního rozvoje;
- učitelé jsou efektivně podporováni ve svém využívání ICT k podpoře učení a také ve specifickém využití asistenční technologie;
- učitelé jsou efektivně podporováni ve svém využívání ICT jakožto nástroje pro personalizované učení v inkluzivním prostředí.

3. *Všechny školy jsou schopny implementovat a zachovávat efektivní, udržitelnou infrastrukturu ICT4I.* To znamená, že:

- školy mají přístup k efektivní a udržitelné infrastruktuře ICT;
- školy a všichni odborníci v nich pracující jsou efektivně podporováni ve využití ICT za účelem rozšíření zapojení a zvýšení výukových příležitostí pro žáky se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami;
- vedoucí škol jsou podporováni v propagaci využití ICT k podpoře vzdělávání v inkluzivních vzdělávacích prostředích.

4. *Infrastruktura ICT4I na národní a/nebo regionální úrovni je schopna efektivně podpořit práci všech škol a učitelů pracujících v inkluzivních prostředích*. To znamená, že:

- všechny zúčastněné strany vidí ICT4I jako nástroj k rozšíření zapojení a zvýšení vzdělávacích příležitostí pro všechny žáky, včetně žáků se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami;
- existuje schválená mezisektorální politika pro ICT4I na národní úrovni;
- existuje efektivní infrastruktura pro ICT4I napříč všemi vzdělávacími, domácími a společenskými prostředími;
- existuje efektivní probíhající dialog a konzultace zahrnující všechny zúčastněné strany v ekosystému ICT4I.
- existuje podpora výzkumných a rozvojových iniciativ, které přijímají přístupy „zahrnující uživatele“ a „zaměřené na uživatele“ a vedou k novým, přístupným ICT nástrojům pro všechny žáky, včetně žáků se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami.

Další informace jsou k dispozici na internetových stránkách projektu ICT4I:

<http://www.european-agency.org/agency-projects/ict4i>

CS

<http://www.european-agency.org/disclaimer>